

טעימה מהספר: הדרך לארץ הא"ס

(הזדמנויות אין סופיות)

לשאול

נולדתי לאבא ולאמא שהכירו בצבא, בימי הקמת היישוב עין יהב, בחודשים שלאחר מלחמת ששת הימים. בעין יהב אמא עבדה כגננת ואבא כנהג משאית. לאחר שהתחתנו, הם עברו למולדת, מקום הולדתו של אבי, שם נולדתי אני, ילדה רביעית במשפחה. כשהייתי בת שנתיים, החליטו הוריי לעזוב את המושב השיתופי ולחזור לערבה. הם ביקשו לבנות את ביתם בעין יהב כישות עצמאית ובלתי תלויה. אחד הטריגרים לעזיבתם היה משפט שנאמר על ידי חברם ששימש כמרכז משק באותה תקופה, "משפחה שיש לה מעל שלושה ילדים היא נטל על המושב". מכיוון שהיה ברור שאמי רוצה משפחה גדולה, הם הבינו שעליהם להמשיך בדרך אחרת.

קלפי גורל עוצמתיים היו מונחים על השולחן שנים רבות לפני שנולדתי, והיה בכוחם למנוע את לידתי. כשאמי נולדה, סבתא אומה הייתה בת 46, אם לארבעה ילדים שהצעיר בהם היה בן 13. סבתא הגיעה לרופא וטענה שהיא בהריון ושהיא סובלת מכאבי גב. הרופא היה משוכנע שהפסקת המחזור קשורה לגיל הבלות ושכאבי הגב צריך לטפל בקרני רנטגן. כעבור כמה חודשים, סבתא, שהייתה אישה דתית ומאמינה חשה בתנועות בבטנה והגיעה שוב לרופא בטענה שהיא אכן בהריון. הפעם הרופא אישר את ההבחנה ואמר לסבתא שהיא חייבת לעשות הפלה, במיוחד לאחר ההקרנות ולאור גילה המתקדם. "לידת תינוק שצפויים לו מומים עלולה לפגוע בילדים הבוגרים ובמשפחה כולה", התעקש אך גם סבתא שלי התעקשה.

ועדה של עשרה רופאים מומחים התכנסה, כולם היו תמימי דעים שאסור להביא לעולם ילד כזה, שיהיה לנטל על החברה לעולם. רק רופא אחד, שהבין שמדובר באישה עקשנית ומאמינה אמר לה, "אל תפסיקי". הוא תמך בה לאורך כל חודשי ההיריון מתוך הבנה שאם לא יוכל לשכנעה, לפחות יוכל לתת לה את הטיפול הראוי. רצה הגורל וסבתא הקשיבה ללבה שלה. אמא שלי נולדה בריאה ובעקבותיה גם אני.

אולי כבר אז נטמן הזרע שיגרום לכך שלא אסמוך יותר מדי על הרפואה המודרנית, שנוטה להעניק תשובות מוחלטות לכל שאלה.

עם השנים, למדתי להציב פחות סימני קריאה ויותר סימני שאלה, גם לקביעות של רופאים. במהלך השירות הצבאי סבלתי מבעיות בריאות רבות והרופאים קבעו שאני אלרגית לקרדית אבק הבית ולפריחת אלונים, ברושים וזיתים, הייתי אז מדריכת טיולים בחברה להגנת הטבע, ומרבית הדרכותיי היו בכרמל שהיה משופע בעצים אלו ושלחו אותי לקבל זריקה פעם בשבוע בבה"ד 10 בחיפה. יום אחד, סיפרתי לבת דודתי על הזריקות שאני מקבלת והיא אמרה לי, "מה זה השטויות האלה? זה כל כך לא בריא!" והציעה לי ללכת לאבחון קינסיולוגי, שמבוסס על תנועת הגוף של המטופל.

מיד בסיום השירות הצבאי, למדתי קינסיוולוגיה וההורים שלי, בעיקר אבא, די צחקו על האמונה שלי בשיטת טיפול זו. חמש עשרה שנים מאוחר יותר, כאשר אמי סבלה מאלרגיה קשה, היא קיבלה המלצה על רופא שמטפל בשיטה מיוחדת של שילוב מזרח ומערב. אמא ואבא הלכו יחדיו כי אמא לא האמינה בפתרונות רוחניים שנראו לה לא מובנים, אך הייתה על סף ייאוש ולכן הסכימה לנסות כל דבר. הוריי היו המומים מהאיבחון שנעשה בשיטת הקינסיוולוגיה ונראה היה כלא ריאלי ולא הגיוני, אלא שכמו שאבא אמר, "עם עובדות לא מתווכחים".

בבית שלנו אני נחשבת ל"רוחנית" וככזאת, זוכה לא פעם להיות מושא לירידות ולהתבדחויות. למשל, כאשר התחלתי להשתמש בצורת חשיבה חיובית ובמילים כמו "לזמן" "ללמוד מהשיעור" נהגה אחת מאחיותיי ללגלג עליי. כשהיא חיפשה עבודה היא השתמשה בטכניקה זו, ונאלצה להודות שדיוק בבקשה הפנימית אכן עזר לה.

דוגמה לתובנה שרכשתי קשורה לשאלה תמימה שנשאלתי בבחינות הקבלה לתואר השני. "למה בחרת ללמוד דווקא טיפול דרך דרמה וסיפור?"

"להגיד לך את האמת?! יש שני דברים שאין לי מושג למה בחרתי בהם, האחד הוא הזוגיות הנוכחית שלי והשני, הלימודים האלה", ענית. הרגשתי שהזוגיות והלימודים נכונים לי, אבל לא הייתה לי תשובה לשאלה "למה?" כעת אני יודעת שכאשר אין לי תשובה, זו התשובה.

גם הלימודים וגם הזוגיות הוכיחו עצמם כדבר הנכון. למרות שבתחילת הדרך המשפחה לא תמכה בבחירה שלי באורי, מהר מאוד הצליח אורי להפוך לבן האהוב במשפחה. היום, אורי, אני ושלושת ילדינו חיים כמשפחה מאושרת. סיגלנו לעצמנו סגנון חיים בו אני משתדלים להציב יותר סימני שאלה ופחות סימני קריאה. כך לדוגמה, לימדתי את אורי לעזור לי. ביקשתי ממנו, ובהמשך גם ילדי הצטרפו לשיח הזה, לשאול אותי שאלות. לדוגמא- כאשר אורי רואה אותי אוכלת מתוך עייפות הוא שעמום בשעות הערב הוא שואל אותי שאלה בנוסח "טל, את רעבה?" בעבר יכול היה לומר לי "טל, די, את סתם עייפה, תפסיקי לאכול!", ואני בתגובה הייתי כועסת ואוכלת עוד יותר. כאשר הוא שואל, נעצר האוטומט ונפתחת לי הזדמנות לבחירה. אני בודקת עם עצמי אם אכן אני רעבה ועל פי רוב מגלה שלא ומפסיקה לאכול.

מדי שנה, בכל יום נישואים אורי ואני עשינו לנו מנהג לשאול את עצמנו האם אנחנו רוצים להישאר יחד ולמה. זו שאלה מאתגרת והתשובה עלולה להיות מפחידה אך עצם ההסכמה לשאול ולדבר על כך טומנת בחובה הזדמנות לשיח ולהתפתחות.

סקרנים? רוצים לקרוא עוד?

מוזמנים להיכנס [לכאן](#) ולהזמין לעצמיכם או לאהוביכם

ספר במחיר טרום השקה (עד ה-4.9.18)

הדרך לארץ הא"ם / טל מזור

טעימה מהספר: הדרך לארץ הא"ס

מתוך מודל 'כיפה אדומה'

שאלת שאלות. לחשוב ולדבר בסימני שאלה ולא בסימני קריאה

- "סבתא, למה האוזניים שלך גדולות כל כך?"
- "כדי שאוכל לשמוע אותך טוב יותר, ילדתי!"
- "ולמה העיניים שלך גדולות כל כך?"
- "כדי שאוכל לראות אותך טוב יותר, ילדתי!"
- "ולמה הפה שלך גדול כל כך והשיניים שלך חדות כל כך?"
- "כדי שאוכל לטרוף אותך..."

ולמה כיפה אדומה שואלת כל כך הרבה שאלות? כי שאלת שאלות מהווה יסוד מהותי בפיתוח חשיבה יצירתית, בהתבוננות מעמיקה יותר במציאות, בזיהוי הקיים ובחיפוש אחר המידע החסר.

כשילד מגיע ל'גיל הלמה' המתיש, הוא בעצם תוהה על קנקנו של כל מה שנקרה בדרכו ושואל על מצבים וחפצים בלתי מוכרים. כך הוא לומד, מתוך תמיהה ודיאלוג, על העולם ועל עצמו.

תרגול שאלת שאלות מחזיר אותנו לנקודת המבט של הילד - ראשונית, תמימה, מחפשת ולא יודעת כל. בעצם שאלת השאלות אנחנו משתחררים מכבלי האוטומציה שלנו ופותחים פתח לאפשרויות חדשות. לכן, כשאנחנו מתמודדים עם אתגר או נתקלים במחסום בדרכנו, הדרך הבסיסית ביותר למציאת פתרונות יצירתיים היא פשוט לשאול. ככל שהשאלה תהיה טובה יותר ומעמיקה יותר, כך השפעתה על תפיסת המציאות, שלנו ושל הזולת, תהיה נרחבת יותר.

אמנם יש אנשים שהם סקרנים מטבעם, אבל גם מי שהשאלה לא באה לו בטבעיות יכול לאמץ דרכים שמעודדות שאלת שאלות. קחו לדוגמה את ליל הסדר, טקס של שינוי הרגלי היומיום שמטרתו העיקרית היא לעודד את הילדים לשאול שאלות ולענות להם בסיפור יציאת מצרים. מדוע מעודדים את הילדים לשאול שאלות? כי שאלת שאלות יוצרת מעורבות עמוקה יותר של השואל בנושא, ותהליך למידה עמוק יותר.

ההשפעה של שאלת שאלות על תפיסת המציאות שלנו היא רבת רבדים. בהרצאה שלי על פיתוח יצירתיות אני נוהגת להדגים את ההבדל בין משפטים שמסתיימים בסימן קריאה לאלה שמסתיימים בסימן שאלה, בעזרת אמצעי חזותי. כשסימן הקריאה נמצא במרכז של עיגול ומוטה על צדו, הוא נראה כמו תמרור 'אין כניסה'. ואכן, מי שמדבר בסימני קריאה והופך כל דעה אישית לעובדה נחרצת, חוסם את הדרך בפני רעיונות חדשים. לעומת זאת, כשסימן שאלה נמצא במרכז של עיגול ומוטה על צדו, הוא דומה במשהו לסמל יין-יאנג המעוגל והרך יותר, סמל הכוחות המשלימים הנמצאים בכל דבר ביקום. כשאנחנו שואלים שאלה, אנחנו פתוחים לכל מה שהיקום מציע לנו ללמוד.

איך מתרגלים שאילת שאלות?

שישה עוזרים אשא עמי / מהם הכל אלמד / ושמותיהם - מתי, מה, מי / מדוע, היכן, כיצד (רודיארד קיפלינג)

את מילות השאלה כולנו מכירים. כדי לתרגל שאילת שאלות, השתמשו בהן בדרך יזומה כדי לבחון כל מצב ואתגר. שאלו כמה שיותר שאלות ללא בקרה וסינון, לפי רשימת השאלות של קיפלינג, ורק לאחר מכן סננו את השאלות המהותיות והטובות, אלה ששופכות אור חדש על הנושא שבו אתם מתמקדים.

- חישובו על נושא המעסיק או מסקרן אתכם, בעיה שלא מצאתם לה פתרון או החלטה שעליכם לקבל.
- השתמשו במילות השאלה וכתבו את כל השאלות שעולות בדעתכם לגבי הנושא שבחרתם, בפרק זמן קצר ומוגבל מראש. אל תסננו, בשלב הזה הכניסה מותרת לכל השאלות, גם אלה שנראות לכם שטותיות במיוחד (אפשר כמובן לכתוב יותר מ-20 שאלות).
- לאחר הפסקה קצרה, קראו את השאלות שכתבתם וסננו מתוכן את אלה שהתשובה עליהן תשפוך אור חדש על הנושא.

אהבתם את מה שקראתם?

אם הספר שלי מסקרן ומלהיב אתכם

מוזמנים לרכוש אותו כאן

ולהצטרף לקבוצת הפייסבוק [הדרך לארץ הא"ס](#)

רוצים להכיר אותי טוב יותר? לחצו על הקישורים:

הדרך לארץ הא"ס / טל מזור